

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษากิจการการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านบุคลากร

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้กำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาจากบุคลากรทุกภาคส่วน ในเขตชุมชน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการกำหนดงบประมาณที่มีความจำเป็นต่อการใช้จ่ายอย่างเร่งด่วนที่เพียงพอ

1.2 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ บุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ด้านการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมความรู้อย่างเพียงพอ บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ดูแลเด็กมีการประเมินพัฒนาการเด็กที่สอดคล้องกับสภาพจริงและเหมาะสมกับวัย

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่ออันตรายเพื่อป้องกันอุบัติเหตุต่างๆที่อาจเกิดขึ้นแก่ตัวเด็ก อาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดีและ มีความปลอดภัย และพื้นที่จัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้รวมกลุ่มและแยกกลุ่มย่อยในกิจกรรมการเรียนรู้อิสระต่าง ๆ และบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนของเด็กเล็กมีการระบายอากาศ ที่ดีปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างเพียงพอ

1.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม และครูผู้ดูแลเด็กจัดตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอย่างเหมาะสม

1.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง และ มีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้านการจัดทำสมุดสื่อสาร ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ และมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวที่รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง

2. บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการส่งเสริมจัดการเลี้ยงดูเด็กทุกช่วงอายุอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการจัดประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เหมาะสมตามวัยและตามศักยภาพ ด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ ควรมีจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดสถานที่สำหรับดูแลเด็กเล็ก ควรเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนของเด็ก เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดปลอดภัย อ่างล้างมือ หมักการอบรมการใช้ระดับเพลิงด้วย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการประสานความร่วมมือในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้อง และเป็นแนวทางเดียวกันทุกพื้นที่เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และกิจกรรมพัฒนาสถานที่ เป็นต้น และด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นการจัดกิจกรรม และการเผยแพร่งานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ มีความพร้อมที่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้านอย่างต่อเนื่องตั้งแต่

ได้รับนโยบายเกี่ยวกับการใช้มาตรฐานการจัดการศึกษาในปี 2553 จนถึงปัจจุบันซึ่งถือเป็นภารกิจ ที่มีความสำคัญ และความจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กเล็ก และอีกประการหนึ่งการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมทั้งผู้บริหาร ระบบ การบริหาร สถานที่ และบุคลากรในการปฏิบัติงานเท่านั้นจึงจะได้รับการถ่ายโอนมา นอกจากนี้ในการปฏิบัติขององค์กรบริหารส่วนตำบลได้ยึดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับด้านการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบัญญัติไว้ในมาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และมาตรา 42 ให้กระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดังนั้นจึงถือเป็นบทบาทสำคัญที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพ จึงทำให้สภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กษิทธิ์เดช จิ๋วน้อย (2550 : 37) คารณี นิลน้อย (2550 : 65-68) ทองกร จิตสิงห์ (2550 : 74-83) ศรีวราฐ สังกะเทศ (2551 : 83) ธมนวรรณ ผลินยศ (2553 : 61) อุดมลักษณ์ คำลือ (2553 : 55 - 58) ศิรินาท สุขบุญ (2550 : 58 - 59), สมทรัพย์ สุทธิ (2555 : 102) และโสธรา จิตรฉาย (2555 : 89) ได้สรุปว่า สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

จากการสรุปผลสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ ได้ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการกำหนดนโยบายและวางแผนงานการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ และชัดเจน โดยเน้นการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเปิดโอกาสให้บุคคลต่าง ๆ เช่น ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนในการบริหารงานร่วมตัดสินใจเพื่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับอักษรเดช วรหาญ (2548 : 68) คารณี นิลน้อย (2550 : 65-68) ภูวดล วุฒิพันธ์ (2552 : 97) และธมนวรรณ ผลินยศ (2553 : 61) สรุปได้ว่า

สภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากบุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความรู้ด้านการพัฒนาเด็ก และส่งเสริมความรู้อย่างเพียงพอ สนับสนุนให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความเพียงพอกับจำนวนเด็กเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ระหว่างคณะกรรมการคณะกรรมการบริหาร มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการศูนย์ และผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริการศูนย์ ที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ แก่ผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการปฏิบัติงานร่วมกันของประธานศูนย์ฯ ครูผู้ดูแลเด็ก และข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ สรวาฐ สังกะเพศ (2551 : 83) ได้สรุปเกี่ยวกับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาจากด้านตัวบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพัฒนาอาคารสถานที่ให้อยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดเหมาะสม ไม่มีเสียงรบกวน มีพื้นที่ที่เพียงพอต่อจำนวนของเด็ก สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของเด็ก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับธมนวรรณ พลินยศ (2553 : 61) และสมทรัพย์ สุทธิ (2555 : 102) สรุปได้ว่า การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ได้อย่างเหมาะสม เพราะถ้าเด็ก ได้รับการส่งเสริมความรู้ที่เหมาะสมเด็กก็จะเติบโตอย่างคุณภาพ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับอุดมลักษณ์ คำลือ (2553 : 55 – 58) ภูวคณ วุฒิพันธ์ (2552 : 97) ธมนวรรณ พลินยศ (2553 : 61) และสมทรัพย์ สุทธิ (2555 : 102)

สรุปได้ว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีทัศนคติต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ด้านบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้านร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนมีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมการจัดทำสมุดสื่อสาร ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น เข้าช่วยทำอาหาร ช่วยเล่นิทานช่วยดูแลเด็ก ซึ่งจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจในนโยบายการบริหารงานที่มุ่งส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ฆมนวรรณ พลินยศ (2553 : 61) และเขมิกา นุ่มพุ่ม (2553 : 79) ได้สรุปว่า การบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายต่าง ๆ และมีการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนสถาบันต่าง ๆ ของชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเหมาะสม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวเด็กรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการให้ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงาน ทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการจัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนช่วยอาสาหรือพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ไสโรดา จิตรฉาย (2555 : 89) ได้สรุปว่า ควรมีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะเอื้อต่อการพัฒนางาน พัฒนาเด็ก ให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ

2. บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเมื่อพิจารณาค่าทางสถิติพบว่า ครูผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจากครูผู้ดูแลเด็ก และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหน้าที่ต่างกัน คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีหน้าที่ในการนำนโยบายด้านการศึกษาด่าง ๆ ไปปฏิบัติ ทำหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กซึ่งจะรู้ถึงสภาพปัญหาการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในศูนย์ฯ ได้ร่วมแก้ไขปัญหามาอย่างต่อเนื่อง ส่วนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งจากทุกภาคส่วนซึ่งมีงานประจำที่ต้องรับผิดชอบทำให้ไม่ค่อยได้เข้าร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์ฯ จึงทำให้ขาดการประสานงานหรือร่วมมือการดำเนินงาน ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีสถานภาพต่างกันจึงมีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับคาร์ณี นิลน้อย (2550 : 65-68) ธมนวรรณ พลินยศ (2553 : 61) วรชิต ชินแกตุ (2554 : 66) และอุดมลักษณ์ คำลือ (2553 : 55 - 58) ได้สรุปว่า บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันเห็นว่ามีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขงตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการส่งเสริมจัดการเลี้ยงดูเด็กทุกช่วงอายุอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เหมาะสมตามวัยและตามศักยภาพ ด้านบุคลากร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ ควรมีจัดสรรบุคลากรที่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นอุทิศตนในการสอนและพัฒนาผู้เรียน มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดสถานที่สำหรับดูแลเด็กเล็ก ควรเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนของเด็ก เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม สะอาดปลอดภัย อ่างล้างมือ มีการอบรมการใช้ถังดับเพลิงด้วย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีการประสานความร่วมมือในการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้อง และเป็นแนวทางเดียวกันทุกพื้นที่เพื่อความสะดวกในการดำเนินงานด้านส่งเสริมวิชาการ ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมวิชาการ กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ และกิจกรรมพัฒนาสถานที่ เป็นต้น และด้านการส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรม และการแสดงความคิดเห็นการจัดกิจกรรม และการเผยแพร่ งานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอสอดคล้องกับการวิจัยของ โสรดา จิตรฉาย (2555 : 89) ได้สรุปว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน และควรมีการนิเทศติดตามการสอนครูผู้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่จะเอื้อต่อการพัฒนางาน พัฒนาเด็ก ให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ และจรรยา แสนหล้า (2551 : 79 – 85) ได้กล่าวว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการวางแผนดำเนินงาน ด้านการดำเนินการ มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ดึงภาคประชาชน ทีมผู้บริหาร และองค์กรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบของคณะกรรมการดำเนินการคลังตัว จับใจ ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมครูผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย อย่างทั่วถึง และด้านอาคารสถานที่ ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมอาคารและสร้างโรงอาหารและที่แปร่งพื้นสำหรับเด็ก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดซื้อวัสดุการศึกษาที่เพียงพอต่อการใช้ในการเรียนการสอนอาจเพราะงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ มีจำนวนจำกัดไม่สามารถสนับสนุนได้เพียงพอ ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า

ควรส่งเสริมการจัดทำสื่อการศึกษาจากวัสดุในท้องถิ่น เช่น การทำของเล่นจากไม้ การจักสาน ใบมะพร้าวเป็นรูปสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 ด้านบุคลากร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ องค์การบริหารส่วนตำบล คัดเลือกผู้ดูแลเด็กซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่จบการศึกษาตรงสาขากับระดับปฐมวัยซึ่งจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากมีความเข้าใจในธรรมชาติของการจัดการศึกษาในระดับดังกล่าว

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสร้างรั้วกั้นอาณาเขต รั้วรอบ ขอบชิด เพื่อป้องกันอันตรายจากภายนอก อันจะเกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือการบริจาค การระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ความช่วยเหลือในการจัดสร้างรั้วรอบขอบชิดเป็นการป้องกันอันตรายจากสิ่งต่าง ๆ รอบนอก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ในพื้นที่อยู่ติดกับถนน บางแห่งอยู่ห่างจากชุมชนจึงต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

1.4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกายการเจริญเติบโตตามวัยและสร้างสุขนิสัยที่ดีให้แก่เด็กมีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องส่งเสริมให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกายจิตใจ สังคม อารมณ์ และสติปัญญา และจะต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาด้านร่างกายและสุขนิสัยที่ดีแก่เด็ก เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหาร การแปรงฟัน การดูแลและสุขภาพ การตรวจสุขภาพ ประจำเดือน ซึ่งจะทำให้เด็กได้รับพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ผู้ปกครองและชุมชน ให้การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ร่วมรับฟัง แก้ไข ตัดสินใจในการดำเนินงานพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาคซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนงานด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยควรมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นมาตรฐานเดียวกันซึ่งง่ายต่อการบริหารจัดการ การตรวจสอบประเมินผลสร้างความสะดวกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีขั้นตอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนหรือผู้นำท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาในอนาคต

2.2 ควรศึกษาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการบริหารจัดการศึกษาในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพต่อองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป